

Rudolf Steiner

**ΜΥΘΟΙ & ΜΥΣΤΗΡΙΑ
ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**

GA 106

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΤΡΑ

Τίτλος: Μύθοι και Μυστήρια της Αιγύπτου

Ομιλητής: Rudolf Steiner

Μετάφραση: Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος

Επιμέλεια κειμένων: Κυριακή Βουδούρη

Επιμέλεια έκδοσης: Βάλλυ Καλοζούμη

Εξώφυλλο: Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος

Διορθώσεις: Άρτεμις Φ. Χανιώτη

ISBN: 978-618-5735-05-0

Εκδόσεις ETRA©2023

Ευεργετών 7, Π. Φάληρο, 17563

T. 210 9811753

www.etra.gr

Κανένα μέρος του παρόντος βιβλίου δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί με οποιαδήποτε μηχανική, φωτογραφική ή ηλεκτρονική διαδικασία ή με τη μορφή φωνογραφικής εγγραφής, ούτε να αποθηκευτεί σε σύστημα ανάκτησης, να μεταδοθεί ή να αντιγραφεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο για δημόσια ή ιδιωτική χρήση -εκτός από τη «θεμιτή χρήση» ως σύντομων αποσπασμάτων που ενσωματώνονται σε άρθρα και κριτικές- χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Η ανάγνωση αυτού του βιβλίου προϋποθέτει ότι ο αναγνώστης είναι γνώστης της Ανθρωποσοφίας και της οπτικής της γωνίας για το ανθρώπινο ον. Καλό θα ήταν να έχει αναγνώσει τα βιβλία του Rudolf Steiner: Εσωτερική Επιστήμη, Θεοσοφία και Απόκρυφος Φυσιολογία.

Το έργο του Ανθρωποσοφικού Κινήματος ουσιαστικά είναι να μας γνωστοποιήσει κόσμους που μας περιβάλλουν κάθε στιγμή. Κόσμους στους οποίους ζούμε, αλλά για τους οποίους δε γνωρίζουμε τίποτα υπό κανονικές συνθήκες. Η Ανθρωποσοφία δε θέλει να μας γνωστοποιήσει κόσμους οι οποίοι είναι μακριά μας, δηλαδή κόσμους που μας είναι απρόσιτοι. Θέλει να μας φέρει πιο κοντά με τους κόσμους εκείνους που μας επηρεάζουν και μας περιβάλλουν. Ωστόσο, αυτοί οι κόσμοι είναι άγνωστοι για μας επειδή δε διαθέτουμε τα όργανα εκείνα που θα μας επιτρέψουν να τους παρατηρήσουμε.

Προς το παρόν, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ενημερώσουμε για τους κόσμους αυτούς τους ανθρώπους. Μπορούμε μόνο να επισημάνουμε και να ενθαρρύνουμε τους ανθρώπους να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που θα «ξεκλειδώσουν» τα όργανα εκείνα που θα τους επιτρέψουν να αντιληφθούν αυτούς τους υψηλότερους κόσμους.

~ Rudolf Steiner: GA 88 : Βερολίνο, 28 Οκτωβρίου 1903

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Οι μεγάλες προκλήσεις της εποχής μας έχουν τις ρίζες τους στην εικόνα που έχουμε σχηματίσει για τον κόσμο. Στην αναζήτηση για μια πιο ανθρώπινη κατανόηση των οικονομικών, για λύσεις στην περιβαλλοντική κρίση ή για ένα νέο είδος πολιτικής, θα πρέπει επειγόντως να βρούμε νέους τρόπους σκέψης. Ο Rudolf Steiner ήταν βέβαιος ότι το είδος της σκέψης που λαμβάνει υπόψη του μόνο τον υλικό κόσμο δεν θα δώσει απαντήσεις σε αυτά τα ζητήματα. Ως παιδί βίωσε την πραγματικότητα του πνευματικού κόσμου μέσα από ισχυρές και επώδυνες εμπειρίες. Αυτό δεν τον έσπρωξε στον μυστικισμό αλλά τον οδήγησε με αποφασιστικότητα να αγκαλιάσει την σχολαστικότητα του επιστημονικού τρόπου σκέψης. Έτσι μόνο αφού γνώρισε την επιστημονική και φιλοσοφική σκέψη της εποχής του ξεκίνησε να αναπτύσσει την «Πνευματική Επιστήμη» ή Ανθρωποσοφία. Πρόκειται για μια μέθοδο εξέτασης των πιο βαθιών υπαρξιακών ερωτημάτων μέσω επιγνώσεων που ενώνουν τον κόσμο της πνευματικής εμπειρίας με αυτό που βιώνουμε μέσω των αισθήσεων μας.

Ο πυρήνας της Ανθρωποσοφίας είναι ένας δρόμος συνειδητής προσωπικής ανάπτυξης - που περιλαμβάνει τόσο την παρατήρηση του κόσμου όσο και την αυτόπροβολή - στην οποία η εμπειρία και η κατανόηση μπορούν να ωριμάσουν σε άμεση επίγνωση του ανθρώπινου πνεύματος και της σύνδεσής του με τον πνευματικό κόσμο. Εκτός από την περιγραφή αυτού του δρόμου, ο Steiner μοιράστηκε μερικά αποτελέσματα των δικών του ερευνών, τα οποία άνοιξαν προοπτικές για μια

πραγματικά ολιστική κατανόηση της γης, της ιστορίας και της πραγματικότητας του πνευματικού κόσμου. Η πρακτική χρησιμότητα των διδασκαλιών του Steiner μπορεί να φανεί στα σχολεία Waldorf, στην βιοδυναμική καλλιέργεια, στην αρχιτεκτονική, στην ιατρική και στις κοινότητες Camphill που είναι κάποιες από τις καλά αναγνωρίσιμες κινήσεις, εμπνευσμένες από την Ανθρωποσοφία. Σαφώς υπάρχουν και άλλες πολλές πρωτοβουλίες που αναδύονται συνεχώς.

Αρχικά, η Επιστήμη αποτελούνταν από τη φυσική και την αστρονομία. Σταδιακά όμως, κατακτήθηκαν νέοι τομείς. Η χημεία, η γεωλογία, η βιολογία, η οικονομία και η ψυχολογία οδήγησαν σε έναν εντελώς νέο τρόπο θεώρησης του κόσμου. Η θεωρία της εξέλιξης του Δαρβίνου άνοιξε το ζήτημα της ανθρώπινης προέλευσης στην εξέλιξη της επιστήμης. Ωστόσο, ένα πεδίο παρέμεινε εκτός του πεδίου εφαρμογής της Επιστήμης: η εσωτερική, μη υλική, πνευματική ύπαρξη μέσα σε κάθε ανθρώπινο ον, καθώς και όλα τα πνευματικά όντα που δεν έχουν ενσαρκωθεί σε ανθρώπινα σώματα.

Η θρησκεία και οι μύθοι μιλούσαν από καιρό για αυτά τα όντα, αλλά για τους περισσότερους μελετητές της Επιστήμης ήταν αόρατα και κρυμμένα. Ορισμένοι λάτρεις της Επιστήμης αισθάνθηκαν ότι, αν οι ίδιοι δεν μπορούσαν να αντιληφθούν τέτοια όντα, τότε απλώς δεν υπάρχουν. Η αναφορά για τέτοια όντα στους μύθους θεωρήθηκε απλώς ανθρώπινη συμπεριφορά που εξηγούνταν με βάση υλικές διαδικασίες. Άλλες σοφότερες διάνοιες αναγνώριζαν ότι η δική τους αδυναμία να αντιληφθούν κάτι δεν αποδείκνυε την ανυπαρξία του. Ωστόσο,

σήμαινε ότι οι ίδιοι δεν ήταν σε θέση να αναπτύξουν μια επιστήμη σχετικά με αυτό. Έτσι, ζούσαν σε έναν διαιρεμένο κόσμο, έναν της Επιστήμης και έναν της Θρησκείας. Ο Rudolf Steiner ανέλαβε το τεράστιο έργο της επέκτασης της Επιστήμης προς αυτή την κατεύθυνση.

Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα του Εκδότη	5
Διάλεξη 1: Πνευματικές συνδέσεις μεταξύ των πολιτισμικών ρευμάτων της αρχαίας και της σύγχρονης εποχής.	11
Διάλεξη 2: Η αντανάκλαση των κοσμικών γεγονότων στις θρησκευτικές απόψεις των ανθρώπων.	27
Διάλεξη 3: Τα παλιά κέντρα μύησης. Η ανθρώπινη μορφή ως αντικείμενο διαλογισμού.	47
Διάλεξη 4: Οι εμπειρίες της μύησης. Τα μυστήρια των πλανητών. Η κάθοδος του αρχέγονου Λόγου.	63
Διάλεξη 5: Η γένεση της τριάδας του ήλιου, της σελήνης και της γης. Ο Όσιρις και ο Τυφώνας.	81
Διάλεξη 6: Η επιρροή του Όσιρι και της Ίσιδας. Γεγονότα απόκρυφης ανατομίας και φυσιολογίας.	97
Διάλεξη 7: Εξελικτικά γεγονότα στον ανθρώπινο οργανισμό μέχρι την αναχώρηση της Σελήνης. Ο Όσιρις και η Ίσις ως δημιουργοί της ανώτερης ανθρώπινης μορφής.	109
Διάλεξη 8: Τα στάδια εξέλιξης της ανθρώπινης μορφής. Η εκδίωξη των ζωικών όντων. Οι τέσσερις ανθρώπινοι τύποι.	125
Διάλεξη 9: Η επιρροή των πνευμάτων του ήλιου και της σελήνης, των δυνάμεων της Ίσιδας και του Όσιρι. Η αλλαγή στη συνείδηση. Η κατάκτηση του φυσικού επιπέδου.	143
Διάλεξη 10: Παλαιοί μύθοι ως εικόνες κοσμικών γεγονότων. Σκοτεινιάζει η πνευματική συνείδηση του ανθρώπου. Η αρχή μύησης των μυστηρίων.	163

Διάλεξη 11: Το αρχαίο αιγυπτιακό δόγμα της εξέλιξης. Η κοσμική θεώρηση των οργάνων και η εκτράχυνση τους στη σύγχρονη εποχή.	187
Διάλεξη 12: Η Χριστική ώθηση ως κατάκτηση της ύλης.	211
Βιογραφικό Rudolf Steiner	236

ΔΙΑΛΕΞΗ 1

*Πνευματικές συνδέσεις μεταξύ των πολιτισμικών ρευμάτων
της αρχαίας και της σύγχρονης εποχής*

2 Σεπτεμβρίου 1908

Αν αναρωτηθούμε τι πρέπει να είναι η πνευματική επιστήμη για τους ανθρώπους, τότε πιθανώς, από κάθε είδους αντιδράσεις και συναισθήματα που έχουμε αναπτύξει κατά τη διάρκεια της εργασίας μας σε αυτόν τον τομέα, θα θέσουμε την ακόλουθη απάντηση ενώπιον της ψυχής μας: Η πνευματική επιστήμη θα πρέπει να είναι για μας ένα μονοπάτι προς την υψηλότερη ανάπτυξη της ανθρωπιάς μας, για ότι ανθρώπινο υπάρχει μέσα μας.

Έτσι, θέτουμε έναν στόχο ζωής, ο οποίος κατά κάποιον τρόπο είναι κατανοητός για κάθε σκεπτόμενο και αισθανόμενο άτομο, έναν στόχο ζωής που περιλαμβάνει την επίτευξη των υψηλότερων ιδανικών και επίσης περιλαμβάνει το ξεδίπλωμα των βαθύτερων και σημαντικότερων δυνάμεων της ψυχής μας. Οι σοφότεροι άνθρωποι σε όλες τις εποχές αναρωτήθηκαν πώς μπορεί ο άνθρωπος να εκφράσει σωστά αυτό που κρύβει μέσα του, και σε αυτό το ερώτημα έχουν δοθεί οι πιο διαφορετικές απαντήσεις. Ίσως δεν μπορεί να βρεθεί καμία που να είναι πιο σύντομη ή πιο αποκαλυπτική από την απάντηση που από βαθιά πεποίθηση έδωσε ο Γκαίτε στα *Μυστήρια* του:

«Από τη δύναμη που δεσμεύει όλα τα όντα ελευθερώνεται εκείνος ο άνθρωπος που ξεπερνά τον εαυτό του».